

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani. Učiteljska tiskarna, Frar čiškanova ul. 6/1. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtak. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozemce 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Pošljite zanesljivo do 25. t. m. prijave naročnikov za 11. in 12. številko Zvončka

ANTON SKALA, Maribor:

Učiteljski tečaji.

(Uvodna beseda.)

Lastna izobrazba je predpogoj za delo med narodom.

Vse kaže, da se bo ta misel, ki je bila že opetovano izgovorjena in se je na ta ali oni način poudarjala, tudi udeležila.

Ustanavljajo se pri učiteljskih društvih okrajni narodno-prosvetni odseki, ki imajo poleg običnega namena smotno prosvetljivati narod, tudi poseben namen: poskrbeti in ukreniti vse potrebno, da se nudi in omogoči prosvetnim delavcem predvsem iz lastnih vrst za prosvetno delo med narodom neobhodna izobrazba. In tako čitamo v 5. številki »Prosvete« z dne 1. maja t. l., da se okrajni prosvetni odsek v Logatcu bavi že z akcijo samoizobrazbe po kroških in izdeluje celo natančne načrte.

V Mariboru, kjer so tla za razmotrivanje tega vprašanja ugodnejša, kjer imamo »Odsek za učiteljski naraščaj«, ki ima nalogo, poskrbeti tudi za nadaljnjo izobrazbo naraščaja ter »Pedagoški krožek«, ki si je nadel nalogo, poskrbeti za nadaljnjo izobrazbo učiteljstva na pedagoško-didaktičnem polju in »Odsek za narodno prosveto«, ki ima poleg drugega namen, pomagati pri prosvetnem delu okrajnim narodno-prosvetnim odsekom, ki teže v Maribor, se je osnovala dne 3. aprila 1925 »Delovna zajednica«.

Delovna zajednica, v kateri so se združili vsi odločujoči činitelji na polju vzgoje, pouka in narodne prosvete iz naših vrst, si je med drugim nadel nalogo, da pripravi tla za učiteljske tečaje, v katerih bi se tovariši po strokovnem zanimanju izobraževali. Smejajo se gospodarski tečaji, pedagoško-didaktični, socialno prosvetni in tečaji za rokotvornost.

Organizacije tečajev: Za enkrat, dokler ni upati tozadevnih uredb od strani države, naj bi organiziralo te tečaje učiteljsko Udruženje oziroma okrajna učiteljska društva skupno ali zase, ker tako hitreje in sigurneje pridemo do realizacije.

Gmotno in moralno bi pa morale pripomoči takoj vse javne korporacije,

tako državne oblasti, kot občinski in okrajni zastopi ter zadruga in njih zveze, hranilnice in posojilnice, Kmetijska družba itd.

Mogoča bi bila tudi zadržna pot po modernem principu samopomoči organizirane samostojne zadruga za prirejanje teh tečajev, ki bi združeni z združno zvezo imele dovolj gnotne in moralne moči. Pozneje naj bi prevzela država to delo v svoje roke.

Tečaji naj bi se vršili po možnosti med šolskim letom in le izjemoma med počitnicami, ker tedaj se ne more zahtevati ne od učiteljev tečajnikov, ne od predavateljev, ki bodo najbrže po večini profesorji in strokovni učitelji sami, posebnega interesa, kar je povsem razumljivo tudi pri dosedanjih osemtekdskih »kmetijskih tečajih«.

Čimbolj sistematično se to delo organizira, tem trajnejše in sigurnejše bo in tem boljši bodo uspehi. Čas je pa, da se že enkrat začne in ne ostane samo pri razpravljanju tako v interesu učiteljstva in njegovega ugleda in vpliva med kmetijskim ljudstvom, kot kulturnega napredka našega podeželja ter mladine same, ker končno moramo dobiti tudi pri nas nadaljevalne tečaje za šoli odraslo mladino povsod.

V Nemčiji so nadaljevalni tečaji za šoli odraslo mladino že razmeroma dobro organizirani, čeprav še ne popolno, ker so učiteljska sama v tem oziru popolnejša in ker je dovolj učiteljskih tečajev.

Kmetijsko nadaljevalni tečaj za šoli odraslo mladino, kot se jih nekako predvideva pri nas s posebnim kmetijskim karakterjem, se pa niso nikjer obnesli.

Izdelujejo se načrti za take tečaje po strokovnjakih, ki praktično že vrsto let delujejo na teh poljih in so si tudi stekli priznanih zaslug s svojim delom.

Ker pa naj imajo v tečajih, ki so namenjeni učiteljstvu, prvo besedo učitelji sami, zato priobčujemo v »Učiteljskem Tovarišu« osnutke načrtov, da se o njih razgovorimo, jih pretrase in se odločimo.

vrsta za vrsto navzgor proti Dolu, deloma od vlaka, deloma peš iz Trbovelj, iz Laškega, od Sv. Katarine in Hrastnika, iz Rinskih Toplic itd.

Šolska soba, okusno z zelenjem okrašena, se je v hipu napolnila do zadnjega kotička. Pri vходу vstopajoče nas je iznenadil prijazen poklon — šopek šmarnic. Pred prehodom na dnevni red smo se udeležili hospitacije IV. razreda, kjer nam je pokazal domači šolski upravitelj tov. Vitko Jurko moderne smeri v zemljepisju, t. j. na eni strani miselno kavzalni način tega pouka, na drugi strani kombinirani zemljepisni pouk z drugimi predmeti: zgodovino, literaturo itd. Presenetil nas je samostojni nastop učencev in učenek, ki so na stavljena vprašanja odgovarjali jasno in neustrašeno. Po končani hospitaciji nas je čakalo drugo presenečenje. Tov. Davorin Čander je nastopil v svoji šolski sobi s pevskimi in pevci V. razreda tako krasno, tako dovršeno, da nam vsem, ki smo to slišali, ostane ta nastop v trajnem spominu. Tov. Čander se je predstavil z dvema lastnima kompozicijama: »Mak«, »Biba leze«. Fina modulacija, nežno niansiranje je doseglo umetniško višino. Davorine, iskrene čestitke! To bo čvrst kader pevskih zborov v bodočnosti!

Po otvoritvi zborovanja, ki ga je vodil z elegantno vervo predsednik tov. Robert Plavšak, je pozdravil vse navzoče, imenoma še goste iz Ljubljane

Gospodarski tečaji se nam vidijo za sedaj najpotrebnejši, zato dajemo v razgovor najprej načrt o teh tečajih in prosimo vse narodno-prosvetne odseke, krožke in posamezne delavce na polju vzgoje, pouka in prosvete, da javijo

Prof. ing. V. PETKOVŠEK:

Gospodarski tečaji.

Namen tečajev.

Namen teh tečajev naj bi bil v prvi vrsti podati zlasti mlajšim učiteljem in učiteljicam smernice in pomočke za izpopolnjevanje lastne izobrazbe in za lažji in popolnejši pouk v zadnjih letih osnovne šole; dalje pa naj bi služili tudi kot predpriprava za pouk na »splošno-nadaljevalnih« in »kmetijsko - nadaljevalnih tečajih« za šoli odraslo mladino. Zato naj bo na teh tečajih obdelana snov točno zaokrožena, a čim bolj detaljirano obdelana ter prilagoden je obsegu pouka na teh predvidenih nadaljevalnih tečajih. Potrebno bi pa bilo zato sestaviti enoten podroben načrt teh.

Vrste tečajev:

Tečaji so bili dvoje vrste: I. »splošno-gospodarski tečaji« za učiteljstvo obojega spola v mestu in na deželi, po možnosti obvezni vsaj za mlajše; II. »specialni gospodarski tečaji« za one prigašence, ki se izrecno zanimajo za eno ali drugo stroko in se žele v tej izpopolniti.

Prvi bi obsegali vsaj tri tečaje: a) »rastlinsko-fiziološki«, b) živalsko-fiziološki in c) »narodno - gospodarski tečaj«.

Drugi pa specialne: a) vrtnarski, b) sadjarski, c) čebelarški, d) kmetijsko-gospodarski, e) zadržni, e) gospodinj-ski tečaji, ti event. tudi še specializirani, ako bi se pokazala potreba.

Obseg in ureditev posameznih tečajev.

Vsak tečaj naj bi tvoril jedrno zase in trajal najmanj teden dni, ter naj bi se teoretična predavanja pravilno združila z izleti in praktičnim razkazovanjem in udejstvovanjem. Največ bi se mogla združiti dva tečaja, drugače se natrpa preveč snovi, kot se to dogaja na sedanjih osemtekdskih takozvanih »kmetijskih« in od drugod. Povdarjal je, da ni baš naključje, da smo ravno danes na Dolu. Prišli smo, da počastimo tov. Antona Gnusa, ki je bil na zadnjem zborovanju imenovan za prvega častnega člana učiteljskega društva za laški okraj. Kot skromen dokaz tovariških simpatij mu poklanja v imenu društva častno diplomu s prošnjo, da ostane tovarišem še nadalje, kar je bil doslej. — Viharen dolgo trajajoč aplavz je sledil besedam tov. predsednika. Diploma je umetniško izvršeno delo slikarja gosp. Kerna v Celju, sina našega tov. I. Kerna v Trbovljah.

V imenu učiteljstva, organiziranega v UJU je čestital tov. Gnusu poverjenik L. Jelenc. Kot enemu izmed najbolj agilih članov mogočnega učiteljske organizacije, ki je skrbel vedno le za procvit narodnega šolstva in dobrobit učiteljskega stanu, kot neumornemu podpredsedniku poverjeništa, kot prvemu svojemu časnemu podpredsedniku bivše Zaveze kliče slavljencu: na mnoga leta!

Nato se je oglašil k besedi oblastni šolski nadzornik g. E. Gangl. Uvodoma je povdarjal, da ni prišel na slavlje kot uradna oseba, temveč kot človek, ki je prebil vse dobro in zlo z današnjim častnim članom. Čestital je tov. Gnusu na najvišjem odlikovanju, ki ga more podeliti društvo svojemu članu. Prepričan je, da bo diploma kakor oltar sreče v njegovem jugoslovanskem domu. Ob pogledu nanjo naj mu zaplami vedno ogenj

svoje predloge, pomisleke in želje ali uredništvu »Učit. Tovariša« ali gorenjemu naslovu, eventualno da se javijo tudi predavatelji, ki bi bili voljni prevzeti in obdelati posamezna polja, ki bodo razvidna iz programa tečajev.

skih tečajih«, s katerimi se ravno vsled tega ne doseže onih uspehov, kot se želi. Splošno gospodarski tečaji bi se mogli vršiti na več krajih, vsaj v mestih, kjer so na razpolago predavatelji, tako profesorji botanike in zoologije na srednjih šolah, živinozdravniki, okrajni ekonomisti, juristi, ki se zanimajo za nacionalno ekonomijo itd.

Specialni tečaji pa po potrebi v krajih, kjer so tozadevni objekti in specialisti na razpolago, tako na drž. nasadih, kmetijskih šolah, zadržnih zvezah, internatih za gospodinjstvo itd.

Gospodinj-ski tečaji naj bi se vsaj za začetek uredili v vseh večjih krajih kot stalni, da bi se čimprej izpopolnilo znanje v gospodinjstvu vseh učiteljc ter bi se gospodinj-ski pouk v zadnjih letih deklinskih osnovnih šol čimprej razširil in spopolnil, ker je to najbolj potrebno.

Cilj vseh teh tečajev naj bo, da omogočijo učiteljem, kot duševnim delavcem in organizatorjem popolnejše delo na deželi. Naj se ne skuša napraviti iz njih nekake kmetijske učitelje, ki naj uče kmetstvo mladino ali celo kmete same kmetovati. Vedno se bodo našli učitelji specialisti, ki se bodo bolj posvetili gotovi panogi in so zelo potrebni, a splošni namen učiteljskega dela to ni. Pač pa naj podajo ti tečaji učitelju možnost, da vpelje in poglobi mladino, zlasti kmetstvo, v notranje delovanje narave in v življenje v njej, dalje v medsebojne odnose in življenje človeške družbe in v celotno delovanje in uredbo državnega ustroja. Nuditi mu morajo toliko k njegovi splošni izobrazbi, da mora dovesti učence do tega, da so v stanu slediti strokovnim predavanjem, z razumevanjem čitati strokovne knjige in strokovne in politične časopise, da znajo samostojno misliti in si napraviti lastno sodbo. Vse drugo je stvar specialnih

tiste mladostne navdušenosti, ki je vsikdar vodila njegovo delovanje. »Zakaj, blagor onim, ki s ponosom lahko zró ob oficijalnem svršetku dela na plodonosno preteklost!« Končuje čestitko s pozivom na mlajše tovariše, naj imajo vedno pred očmi tov. Antona Gnusa in naj nadaljujejo tam, kjer je odnehal on. Kažipot naj jim bo pri osnutkih in zasnovah, kadar so sami med seboj. »Kadar ti bo zlo v duši«, je klical, »zateči se k njemu, dobiš boš besede, nasvete, ki ti pomagajo uravnavati in olajšati delovanje!«

Oglasil se je še srečki šolski nadzornik Fr. Drnovšek. Omenjal je svoje spomine na slavljenca še iz šolske dobe. Njegove čestitke, njegove besede so izzvenele: To je mož, on je to zasluzil! Vsi, ki poznajo tov. Gnusa, to dobro vedo.

Globoko ganjen je nato vstal slavljenelec tov. Gnus in se je prisrčno zahvalil za vidni izraz simpatij navzočih društvenih članov, imenoma vsem govornikom, ki so se ga ob tej priliki spominjali. V toplih tovariških besedah je zagotavljal prisotne, da hoče ohraniti vsem tudi nadalje svoje odkrito tovarištvo.

Nato so se še obravnavale razne interne društvene zadeve.

Po končanem zborovanju smo sedli k prijetni zabavi v tovariški krog, odkoder smo pa morali, žal, prehitro domov, vsak zopet k resnemu stanovskemu delu. Bil je to lep dan, bil je učiteljski praznik!

Društvena tajnica in strokovni tajnik.

LISTEK.

Učiteljski praznik.

Prelestno pomladansko solnce je sipalo zlate svoje žarke v vzbujajočo se naravo, ko smo se zbrali v soboto, dne 9. t. m. v prijazni občini na Dolu pri Hrastniku. Bil je eden doslej najlepših pomladanskih dni, ki nas je združil v namenu, da proslavimo našega tovariša, šolskega ravnatelja v pok. Antona Gnusa, ki je prejel ta dan sicer skromno, a tem bolj pomembno in najvišje odlikovanje, ki ga more izročiti učiteljsko društvo — častno članstvo, z vidnim zunanjim znakom, društveno diplomu. Bil je to učiteljski praznik, bil je to naš dan! In zdelo se nam je, da se vračajo nekdanji stari časi tovarištva in iskrenosti iz polpretekle predvojne dobe.

Od blizu in daleč so se zgrnile tovariške vrste. Bila je velika množica, ki je prihitela k temu slavlju in slavnostnega razpoloženja ni motila niti odsotnost onih redkih, ki se tega učiteljskega praznika niso udeležili... Navzočna sta bila oba šolska nadzornika, oblastni Engelbert Gangl in srečki Fr. Drnovšek. Od poverjenstva UJU Ljubljana so prispele: poverjenik L. Jelenc, strokovni tajnik R. Dostal, urednik Iv. Dimnik in glavni blagajnik M. Fegic. Pred pričetkom zborovanja pred šolo stoječim se nam je nutil lep pogled tja po dolini, kjer se je pomikala

strokovnih tečajev in predavanj, ki se bodo v vedno večjem obsegu izvajali ter specialnih kmetijskih šol.

V posameznih tečajih bi se v splošnem obdelala sledeča snov:

Rastlinsko-fiziološki tečaj.

I. a) Zemlja kot gospodarsko telo s posebnim ozirom na kemično presnavljanje v njej (postanek in vrste zemlje pri nas; mehanske, kemične in kemično-biološke lastnosti zemlje; gnojenje in presnavljanje; vrste gnojil in izvedba poizkusov. b) Rastlinsko življenje in prehrana s poglobitvijo v agro-kemijo (kemični ustroj rastl. telesa; presnavljanje in tvorba organskih snovi; razmnoževanje in kalitev; prehrana rastlin; c) Važnost podedovanja in odbiranja rastlin za seme (dedni zakoni; praktična uporaba teh v rastlinogojstvu; praktična odpora semenskega blaga pri raznih kulturnih rastlinah). d) Rastlinske bolezni in škodljivci (gnilobni bakteriji in njih delovanje; glavne glivične bolezni na kulturnih rastlinah in drevju; glavni živalski škodljivci na rastlinah in obramba pred njimi). e) Važnejše rastline, katere naj vsakdo pozna (jedilne in strupene gobe; kulturne poljedelske rastline; travniške trave in pleveli; gozdno drevje in grmovje).

Živalsko-fiziološki tečaj.

II. a) Živalsko življenje in prehrana živalskega telesa s posebnim ozirom na živalsko kemijo (fiziologija prebavnih organov in krvnega obtoka; organske redilne snovi; vrste in vrednost razne vrste hrane). b) Važnost podedovanja in odbiranja živali za plemo (dedni zakoni in njih praktična uporaba v plemenitvi živali; praktično odbiranje in odgoja plemenskih živali). c) Živalske bolezni in napake (bolezni bakterijske in virusne pred njimi s posebnim ozirom na človeka; važnost in izvedba desinfekcije). d) Najvažnejše domače živali in oskrba teh (poznavanje ureditve hleva za živino in kokoši, kolikor je za splošno znanje potrebno, s posebnim ozirom na snago, red in zdravje; važnost živinoreje; vrednost in kemična sestava mleka in mlečnih izdelkov; vrste, oskrba in odgoja kokoši in bolezni teh).

Narodno-gospodarski tečaj.

III. Glavni pojmi o gospodarski produkciji ter agrarni, obrtni in trgovski ter socialni politiki (vrste, pomen in obseg kmetijskih obratov in kmetijske produkcije; pospeševanje kmetijske produkcije potom agrarnega šolstva organizacij, agrarne reforme, kmetijskega kredita, agrarne državne politike; vrste, pomen in obseg obrtne in industrijske produkcije; pospeševanje obrti in industrije; vrste in pomen trgovine in pospeševanje te z državno trgovsko politiko; socialna gospodarska vprašanja in zaščita in zavarovanje delavcev). b) Organizacija državne uprave, oblasti in srezov (delokrog oblastnih in srezkih institucij s posebnim ozirom na deželo, tako delovanje kmetijskih, veterinarskih, obrtnih itd. referatov oblasti in glavarstev; delokrog kemičnih preizkuševališč, vzornih nasadov in posestev, zavarovalnic delavcev in borze dela itd.) c) Organizacija občin in občinske uprave (naloge župana in občinskega odbora; avtonomni in prenešeni delokrog občine; cilji in smernice delovanja občinskega zastopa ter okrajnih zastopov za pospeševanje kmetijstva in obrti v občini oziroma okrajih). d) Glavne točke državnega prava potrebne za delovanje na deželi (pogodbeni zakoni in sestava kupnih, zakupnih in službenih pogodb ter testamentov; splošni državljanski zakoni osebnega in stvarnega prava; specialni agrarni in socialni zakoni). e) Gospodarski davki in davčni zakoni in odredbe (vrste in obseg direktnih davkov; sestava napovedi davkov in rekurzov; vrste in plačevanje indirektnih davkov, trošarine, carine, pristojbine, taks in kolektivnih).

Ti tečaji, zlasti narodno-gospodarski, naj bi se po potrebi ponovili, da ostanejo učitelji na tekočem, zlasti, ker se vrše trajno izpremembe posebno v državni upravi, v zakonodaji in davčnih odredbah.

SPECIALNI TEČAJI.

Vrtnarski, sadjarski in čebelarji tečaji.

I. Ti bi mogli biti tudi krajši, zato bi se morali ob važnejših delih v panogi v letu ponoviti. Njih obseg pa bi bil v prvi vrsti odvisen od predavateljev-specialistov in tozadevnih objektov, ki bi bili na razpolago.

Kmetijsko-gospodarski tečaj in zadrugi tečaj

bi bila kot dopolnilo narodno-gospodarskega tečaja zlasti za one učitelje osobito nadučitelje, ki žele delati na deželi na pointenzivljenju notranjega obrata, kmetijskih gospodarstev ter na kmetijsko-organizatoričnem polju. V organizaciji, korespondenci, knjigovodstvu in zadržarstvu je danes najbolj potrebno sodelovanje učitelja na deželi, zato bi naj bila po možnosti tudi ta dva tečaja vsaj za nadučitelje obligatorična in zvezana s praktičnim poukom.

Kmetijsko gospodarski tečaj.

II. a) Organizacija kmetijskega obrata (vrste gospodarskih glavnih in cemeritov posameznih; poznavanje katastra in zemljiške knjige; vrste kmetijskih obratov in organizacija teh v harmonično enoto; praktični izgle organizacije). b) Vodstvo in uprava gospodarstva (znanje in karakter upravitelja; tekoči administrativni posli; poznavanje trga in prilagodenje obrata tržnim razmeram; kup in prodaja kmetijskih pridelkov). c) Kmetijsko knjigovodstvo (glavne gospodarske knjige in zapiski; izvedba inventure; vodstvo blagajniškega dnevnika; vodenje stvarnih zapisnikov; sklepni račun in napoved osebne dohodnine). d) Kmetijsko pravo (melioracijski, poljedelski, živinorejski, vodni in gozdarski zakoni).

Zadrugi tečaj.

III. a) Zadrugi zakon in pravila (vrste in pomen zadrugištva; sestava zadrugišnih pravil, na podlagi zakona). b) Ustanovitev in vodstvo zadruge (praktična izvedba ustanovitve; tekoči posli odbornikov pri najvažnejših zadrugah). c) Knjigovodstvo najvažnejših zadrug (glavne knjige in vodenje teh pri Raiffeisenovski, dalje pri živinorejski, mlekarški ali vinarski zadrugi).

Gospodinjstvi tečaj.

IV. Tudi učiteljice se morajo po deželi in v krajih z mnogo delavskih družin v večjem obsegu posvetiti gospodinjstvi izobrazbi deklic in delovanju med ženskimi svetom po deželi. Njih delovanje je celo lažje, ker dekleta bolj vše na dobri učiteljici in je tudi pouk za deklice raznih stanov bolj enakomeren. A tudi splošna potreba nadaljnje izobrazbe za dekleta je večja kot pri fantih, ker jim je dana manjša prilika za obisk raznih tečajev in strokovnih šol in življenje hitreje zahteva od njih praktično delo v gospodinjstvu.

Učiteljice so pozvane ravno tako kot moški sodelovati pri organizatoričnem delu po deželi ter v bodočih nadaljevalnih tečajih, razen tega pa še posebej pri teoretičnem in praktičnem pouku za ženski svet.

Več praktičnega znanja je pa tudi učiteljicam potrebno v lastnem interesu za življenje, ker imajo one pozneje tudi manj prilike same spopadati se naj bo za lastno potrebo kot podeželska učiteljica, ali ako se poroči. Zato bi bil za mlajše in neporočene učiteljice vsaj za začetek potreben obvezen obisk teh gospodinjstviških tečajev. Ker bi bili ti tečaji v prvi vrsti praktični, lahko obsegajo različne panoge skupno, zato pa se ob primernih delih v letu ponove. Za izvedbo teh tečajev, ter da se lahko nudi učenkam zadnjih dveh let osnovne šole v bodočih nadaljevalnih tečajih za deklice gospodinjstviški pouk, naj bi se vsaj pri šestrazrednicah v večjih krajih uredili tozadevni praktični objekti, tako vzorni zelenjadni vrt, posebna soba kot kuhinja s potrebnim inventarjem, eventualno tudi inventarjem za pranje, šivanje, likanje ter za teoretični pouk.

Gospodinjstviški tečaj naj bi bil vsaj 14-dnevni po razmerah lahko razdeljen v 3-4 tečaje 3-4-dnevne ter bi obsegal poleg male teorije, katero naj nudijo v prvi vrsti splošno gospodarski tečaji, glavno praktično delo, in sicer: a) Odgoja in oskrba glavnih zelenjadnic in lepotičnih rastlin ter praktična ureditev domačega vrta. b) Poznavanje najvažnejših vrst hrane, priprava, kuhanje ter konzerviranje hrane. c) Poznavanje važnejšega blaga in njega kvaliteto, prikrojenje in šivanje navadnega perila in oblek. d) Gospodinjstviški posli in vodenje gospodinjstviških knjig, inventarja in blagajniške knjige; sestavljanje praktičnih gospodinjstviških računov. e) Higiiena stanovanj, oskrba in odgoja dojenčkov in najpotrebnejše iz sanitetne službe.

Lep uspeh naše organizacije.

Predloge za imenovanja bo odslej stavila posebna komisija. — Postopati bo morala po čl. 62. zakona. — Minister izbira iz dvopredloga. — Lajiki se ne bodo vmešavali v učiteljska imenovanja. — Razpisni rok daljši. — Za Slovenijo poseben razpis.

Vedno smo se borili za demokracijo, proti absolutizmu in za samoupravo našega stanu in šolstva v strokovnih vprašanjih. Naš ideal je bil uvedba učiteljskih zbornic in naše načelno stališče — samouprava šolstva. Na podlagi tega naj bi zavladale stalne pravne razmere za učiteljski stan in šolstvo, ki so neobhodno potrebne za uspešno kulturno in prosvetno delo.

Zato smo tudi nastopali proti odpravi višjega šolskega sveta; proti podreditvi prosvete velikim županom; proti odločevanju samo ene osebe in vplivu političnih strank in lajkov na učiteljska imenovanja; proti gaženju učiteljske stalnosti, ki je bila posledica tega itd.

Vsi naši tozadevni članki so opozarjali na nezdružive razmere, ki so nastajale. Oglašati se je pa pričelo solidarno tudi ostalo učiteljstvo v državi, ki je točno zastopalo tudi naše stališče; t. j. edino pravo, samo strokovno gledišče in stališče. Napravili smo tozadevne vloge in učiteljska društva so enodušno stala za poverjeništvom, kar izpričujejo resolucije, ki so vse odobravale gornje pravice stanovske politike.

Celo tako daleč smo šli, da smo obsojali one v lastnih vrstah, ki so pomagali tujim vplivom rušiti te naše stanovske principe in so podpirali strankarske, proti našim stanovskim interesom. V svoji kratkovidnosti in strasti so mislili, da delajo na podlagi »širokega obzorja«, niso pa videli, da rušijo s tem temelje za kulturno in prosvetno delo, ki je predpogoj in temelj političnim uspehom.

V veliko zadoščenje nam je, da je pričelo naše naziranje prodirati tudi v Beogradu.

Delo učiteljstva za jugoslovensko Matico.

Izkaz zbirke pihov 1925 mladine v svobodni domovini svojim neodrešenim bratom in sestricam. V nastopnem objavljamo I. izkaz zbirke pihov Jugoslovenske Maticе za Slovenijo. Ta izkaz je bil zaključen dne 2. maja t. l. Pozneje došli darovi se bodo objavili v II. izkazu. Vsa ona p. n. solska vodstva, ki do danes še niso sklenila in odposlala svojih zbirk, Jugoslovenska Matica prosi, da to čim prej store. Končni uspehi te akcije bo gotovo se v sjanješi luci pokazal domojubno delo slovenskega učiteljstva in radodarno roko slovenske mladine.

1. Solški okraj Brežice: Brežice — deš. osn. šola: Din 81.50, Dobova 306.25, Globoko 103.75, Kapela 90, Sromlje 48.25, Stara vas 65, Videm 102, Zdoile 91.

2. Solški okraj Celje: Celje m. deš. osnovna šola 388.25, m. deš. šola osnovna šola 447, dekl. mešč. šola 42.75, Celje okolica deška okoliška šola 111.20, Dramlje 129.25, Frankolovo 80, Gotovlje 120, Sv. Jurij ob I. ž. deš. osn. šola 72.50, dekl. osn. šola 100, Ljubčna 229.75, Sv. Lovrenc pod Prežinom 90, Sv. Pavel pri Preboldu 187, Petrovče 173, Teharje 103, Vojnik 200, Zalec osn. šola 127.50.

3. Solški okraj Črnomelj: Bojanci 20, Doblice 30, Dragutov 95, Metlika 250, Petrova vas 52, Preloka 30, Rožni dol 70, Stara lipa 25, Vinica 58.75, Vrčice 20.

4. Solški okraj Gornji grad: Bočna 51.75, Gorica 156.75, Ljubno 76.25, Mozirje 96.50, Nova Stitja 30, Smilni dol 109.25, Mozirje 96.50, Nova Stitja 30, Smilni dol 109.25, Mozirje 96.50.

5. Solški okraj Gornja Radgona: Apače 110, Sv. Duh na Stari gori 148, Kapela 60, Sladka gora 49.10, Ščavnica 100.

6. Solški okraj Kamnik: Blagovica 87.50, Dolško 60, Kamnik deška osn. šola 191.50, dekl. osn. šola 175.25, Komenda 504, Mengeš 131.75, Moravče 274.25, Nevle 52.25, Ribče 30, Stranje 55.75, Smartno pri Kamniku 67.50, Trzin 82.50, Zg. Tuhi 103.75, Tunjice 46, Sv. Vid pri Brdu 65.75, Vodice 61.50, Vrhpolje 57.25, Zalag 43, Repnje 80.

7. Solški okraj Kočevje: Dobropole 105, Dolenja vas 90.75, Gora 16, Kočevje slov. osn. šola 412.50, dekl. »Marijin dom« 231.45, Kočevska Reka 20, Zg. Mozilj 17.25, Polom 10, Ribnica deš. o. šola 128.50, dekl. osn. šola 176.75, mešč. mešč. šola 154.25, Sodražica 101.75, Stara cerkev 15, Sveti potok 5, Stalcarji 43, Vel. Lašče 222.25, Vel. Polane 200.

8. Solški okraj Konjice: Čadram 143.10, Konjice deš. osn. šola 66, dekl. osn. šola 147, Sv. Kunigunda 25, Loče 136.05, Špitalič 72.50, Tapanje 90, Ziče 42.

9. Solški okraj Kozje: Buče 145, Dobje 40, Prevorje 100.

10. Solški okraj Kranj: Besnica 64.75, Bukovščica 30, Cerklje 150, Dražgoše 38, Duplje 47, Jezersko 33.95, Kokra 30, Kovor 50, Kranj dekl. osn. šola 390.50, Križe 113, Malenski vrh 80, Mavčiče 72.25, Naklo 96.25, Olševke 301.50, Podbica 58, Podbrezje 57, Primskovo 110, Reteče 34, Selca 102, Smlednik 140, Skofja Loka vnanja šola pri Uršulinkah 140, Trata 395.50, Trebija 102.25, Tržič mešč. osn. šola 352.75, mešč. mešč. šola 111.25, St. Urška gora 40, Veleosovo 102, Voklo 100, Zalilog 76, Zabnica 88, Železniki 94, Lucine 62.

11. Solški okraj Krško: Boštanj 70, Bučka 60, Bučeva vas 63.50, Cerklje 183.25, Črna vas 40, Dobovec 25, St. Janž 150, Sv. Jurij pod Kumom 36.50, Kostanjevica 125.75, Krško m. osn. šola 91.50, deš. m. šola 50, Leskovec 155.25, Vel. Podlog 117.50, Radeče in Podkraj 165, Raka 52, St. Rupert 432, Skočjan pri Mokronogu 340.25, Smarjeta 85, Tržišče 135.75, Vel. Dolina 142.

12. Solški okraj Laško: Hrastnik dekl. osn. šola 120, Sv. Katarina 107.75, Laško 57.65, Sv. Lenart nad Laškimi 30, Sv. Marjeta pri Rim-

Kot prvi pozitivni znak tega je odlok ministrstva prosvete O. N. Br. 21.617 od 23. aprila 1925, s katerim se postavljajo komisije, ki bodo stavile predloge za imenovanja po razpisu. Ta odlok velja za celo državo, na velikega župana ljubljanske in mariborske oblasti je pa prišel še specialen odlok.

Komisijo bodo tvorili: Veliki župan, kot predsednik; inšpektor ministrstva prosvete, kot namestnik; oblastni šolski nadzornik, kot referent; en zastopnik osnovnošolskega učiteljstva in en zastopnik meščanskošolskega učiteljstva.

Komisija bo izbrala iz vrst proslilcev dva, oziroma se pri tem na člen 62. čln. zakona, ki določa pogoje za nameščanje. (To je bila že zahteva širjega sveta Pov. UJU — Ljubljana na zadnji seji pri zadnjem razpisu.) Minister prosvete imenuje, oziroma predlaga kralju za imenovanje enega iz dvopredloga.

Ta korak in uvidevnost osrednje uprave za uvedbo zdravih razmer moramo prav toplo pozdraviti, posebno še, ker moramo te komisije smatrati kot prvi korak k realizaciji naše zahteve, uvedbe strokovnih svetov, t. j. učiteljskih zbornic.

Želeti bi pa bilo, da bi se delokrog teh komisij ne omejl le na predloge ob priliki razpisov, temveč tudi na imenovanja in premeščanja brez razpisov ter bi prevzel tudi nalogo disciplinarnih senatov, dokler ne dobimo za to posebnih predpisov, pozneje pa da se izpopolni in prevzame splošne upravne posle, v posvetovalnem ozirom v svoje področje in tako ustvari prvo bazo za učiteljske zbornice.

sklin toplicah 70, Trbovlje deš. osn. šola 108.25, dekl. osn. šola 07.

13. Solški okraj Sv. Lenart v Slov. gorici: Sv. Anton v Slov. gor. 158.75, Sv. Benedikt 120, Sv. Jurj 44, Sv. Lenart v Slov. gor. 324, Marija Snezna 09.50, Sv. Trojica v Slov. gor. 41.50.

14. Solški okraj Litija: Dole pri Litiji 30, Jevnica 20, Kresnice 55, Sv. Kriz pri Litiji 101, Sv. Lambert 90.50, Preagame 30, Sava 80, Stena 157.25, Smartno pri Litiji 90.50, Toplice pri Zagorju 197.75, Vace 94, Vel. Gaber 100, Sv. vid pri Senci 180, Višnja gora 103.75.

15. Solški okraj Ljubljana: Ljubljana I. mest. dekl. osn. šola 108, II. mest. dekl. osn. šola 170.50, III. m. dekl. osn. šola 259.25, IV. mest. dekl. osn. šola 198.10, V. mest. dekl. osn. šola 30.75, I. mest. dekl. osn. šola 47.40, I. deš. mešč. šola 211, I. dekl. m. šola 325, II. dekl. m. šola 101, vnanja osnov. šola pri Uršulinkah 200, Notranja mešč. šola pri Uršulinkah 202.25, vnanja mešč. šola pri Uršulinkah 195, dekl. osn. šola Lichtenurn 230, Mestni licej osn. šola 269.75.

16. Solški okraj Ljubljana - okolica: Bevke 51.75, Blatna Brezovica 25, Borovnica 338, Brezje pri Dobrovi 20, Brezovica 150, Dobrova pri Ljubljani 207, Grosuplje 61.50, Jezica 127.50, Sv. Jurj pri Grosuplju 95, Ligojna 13.50, Mostje pri Ljubljani 490, Sv. Peter pri Ljubljani 70, Podlipa 82, Rakitna 48, Sostro 122.50, Studenec-ig 102.50, Zg. Siška 99, Skočjan pri Turjaku 70, Vrhnika 324.50, Zalag 130, Zazar 30, Sv. Jošt pri Vrhniki 74.

17. Solški okraj Ljutomer: Cven 72.50, Sv. Kriz pri Ljutomeru 70, Ljutomer deš. osn. šola 108, Mala Nedelja 93.90, Stara cesta 60, Verzej 91.

18. Solški okraj Logatec: Babino polje 84, Cerknica 88.65, Grahovo 170, Dol. Logatec 52, Gorn. Logatec 114, Planina 114.75, Rovte 100, Sv. Trojica 50, Urec 60.

19. Solški okraj Marenberg: Brezno ob Dravi 26.50, Vuzenica 60.50.

20. Solški okraj Maribor-mesto: III. dekl. osn. šola 100.75, II. dekl. osn. šola 105, IV. dekl. osn. šola 62, I. mešč. dekl. šola 100.60, II. mešč. dekl. šola 244.

21. Solški okraj Maribor-okolica: Fram 140, Jarenina 161, Sv. Lovrenc nad Mariborom 70 in 42 jaje, Smarjeta ob Plesnici 170, Sv. Martin pri Vurberku 82.75, Pobrežje 183, Rače 52, Razvanje 43.50, Ruše 135, Sladki vrh 30, Slivnica pri Mariboru 61.75, Studenci pri Mariboru 72, Svečina 114, Žitečka vas 63.25.

22. Solški okraj Novo mesto: Bela cerkev 80, Birčna vas 100, Catež 191.50, Črmošnjice 43, Dvor 100, Dol. Karteljevo 55, Mirna peč 233.25, Dol. Nemška vas 120, Novo mesto deš. osn. šola 232.50, dekl. osn. šola 207, Orehovica 81.50, St. Peter 91, Podstenice 12.50, Stopiče 61.50, Gor. Sušice 35, Smilni pri Žužemberku 20, Toplice 55, Trebnje 149.75, Zvirče 20.

23. Solški okraj Ormož: Sv. Bolfenk pri Središču 46.50, Hum pri Ormožu 30, Sv. Miklavž pri Ormožu 140.10, Velika Nedelja 127.10, Ormož mešč. osn. šola 147.20, Rumeč 59.25, Svetinje 50, Sv. Tomaž pri Ormožu 141.42.

24. Solški okraj Ptuj: Ptuj deš. osn. šola 212.95, dekl. osn. šola 300, dekl. mešč. šola 187, Ptuj-okolica deš. osn. šola 264, dekl. osn. šola 420.55, Sv. Andraž v Slov. Gor. 150, Breg pri Ptuj 64, Cirkovce 42, Sv. Duh v Hal. 30, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 187, Sv. Marjeta nize Ptuja 180, Sv. Marko nize Ptuja 120.40, Nova cerkev 121, Ptujška gora 51.50, Sela pri Ptuj 45, Stoprice 124.50, Sv. Urban pri Ptuj 100, Sv. Vid nize Ptuja 42.25, Zavre 16.

25. Solški okraj Radovljica: Begunje pri Leschi 95, Bohinj, Bela 40, Bohinj, Bi-